

Η Μεγάλη και Αγία Εβδομάδα

Πασχαλινά ήθη και έθιμα

<https://www.alphanews.live/cyprus/ti-si-pashxousta-ethe-kai-ta-ethima-poy-anastinouyi-tis-emeres-toy-pascha>

Η Μεγάλη και Αγία Εβδομάδα

Σάββατο του Λαζάρου

Ο Λάζαρος υπήρξε μαθητής και φίλος του Ιησού. Ζούσε στη Βηθανία, κοντά στα Ιεροσόλυμα, μαζί με τις αδελφές του Μάρθα και Μαρία. Κάποια μέρα όμως, αρρώστησε βαριά και πέθανε.

Ο Ιησούς τον ανέστησε τέσσερις μέρες μετά τον θάνατό του, αφήνοντας έκθαμβο το πλήθος που είχε συγκεντρωθεί γύρω από τον τάφο και ταυτόχρονα, προκαλώντας την οργή των Αρχιερέων. Οι τελευταίοι μάλιστα, έβαλαν στόχο, εκτός από τον Ιησού, να θανατώσουν και τον Λάζαρο.

Σάββατο του Λαζάρου

Το Σάββατο του Λαζάρου ομάδες με παιδιά γυρίζουν όλα τα σπίτια του χωριού και ψάλλουν τον «Λάζαρο». Οι νοικοκυρές τους δίδουν σαν δώρο φρέσκα αβγά για να τα βάψουν, φλαούνες και χρήματα.

Πατώντας στον πιο κάτω σύνδεσμο, θα ακούσεις το τραγούδι του Λάζαρου.

<https://www.youtube.com/watch?v=00QQRBL02DU>

Αν θες, ζύμωσε τα δικά σου «λαζαράκια». Θα σε βοηθήσει κάποιος ενήλικας και το βίντεο που ακολουθεί.

<https://akispetretzikis.com/el/categories/psw-mia-zymes/lazarakia>

Κυριακή των Βαΐων

Την ημέρα αυτή, οι νοικοκυρές παίρνουν κλωνάρια ελιάς στην εκκλησία, για να μείνουν εκεί μέχρι την ημέρα της Πεντηκοστής, οπότε η ελιά αγιάζεται και θα την πάρουν στο σπίτι τους για το κάπνισμα. Το κάπνισμα πιστεύεται ότι διώχνει κάθε κακό από την οικογένεια.

<https://ikypros.com/368719/%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%B7%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CF%83%CE%AC%CE%B2%CE%B2%CE%B1%CF%84%CE%BF-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BB%CE%B1%CE%B6%CE%AC%CF%81%CE%BF%CF%85-%CF%83%CE%AE%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%B4%CE%B5%CE%BD-%CF%87/>

Η Κυριακή της Μεγάλης Εβδομάδας ονομάζεται έτσι, γιατί «μετά Βαΐων και κλάδων» έγινε η υποδοχή του Χριστού στα Ιεροσόλυμα. Χαρακτηριστικό έθιμο της ημέρας είναι ο στολισμός των εκκλησιών με βάγια, ενώ μετά τη λειτουργία ο παπάς ευλογεί και δίνει στους πιστούς σταυρούς από βάγια, τους οποίους βάζουν στα εικονίσματα ή όπου αλλού χρειάζονται προστασία.

<https://www.protothema.gr/greece/article/884109/kuriaki-ton-vaion-ti-giortazoume-simera-ethima-kai-paradoseis-apo-oli-tin-ellada/>

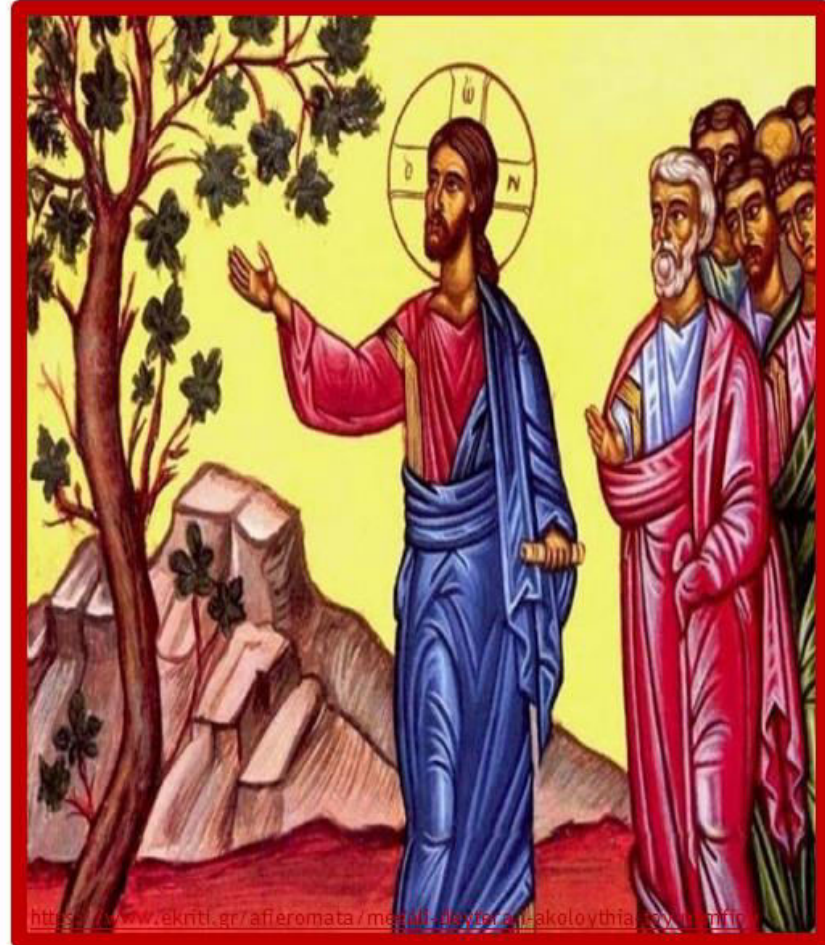
Κυριακή των Βαΐων

Την Κυριακή των Βαΐων ή αλλιώς την Κυριακή της Ελιάς, αν και είναι ακόμα η νηστεία της Σαρακοστής, η εκκλησία επιτρέπει στους πιστούς να φάνε ψάρι. Ψάρι είχαν σαν σημάδι αναγνώρισης οι πρώτοι χριστιανοί (η λέξη ΙΧΘΥΣ, εξάλλου, προέρχεται από τα αρχικά Ιησούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρ). Έτσι και το τραγούδι των παιδιών λέει: «Βάγια, Βάγια των βαγιών, τρώνε ψάρι και κολιό, κι ως την άλλη Κυριακή με το κόκκινο αβγό !».

Μεγάλη Δευτέρα

Από τη Μεγάλη Δευτέρα ξεκινούν τα Άγια Πάθη του Χριστού. Οι ημέρες που ακολουθούν μας προετοιμάζουν πνευματικά για το Θείο δράμα. Η Μεγάλη Δευτέρα είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Ιωσήφ.

Μεγάλη Τρίτη

Γινόμαστε κοινωνοί δύο παραβολών του Κυρίου: την παραβολή των «Μωρών Παρθένων» και την παραβολή των «Ταλάντων». Ακούγεται δε, ένα από τα ωραιότερα τροπάρια, το Τροπάριο της Κασσιανής. Η μέρα αυτή είναι αφιερωμένη στις δουλειές του σπιτιού, στο καθάρισμα και στο άσπρισμα.

Πάτησε στον πιο κάτω σύνδεσμο, για να ακούσεις το Τροπάριο της Κασσιανής.

https://www.youtube.com/watch?v=JCu_ArVERuA

Μεγάλη Τετάρτη

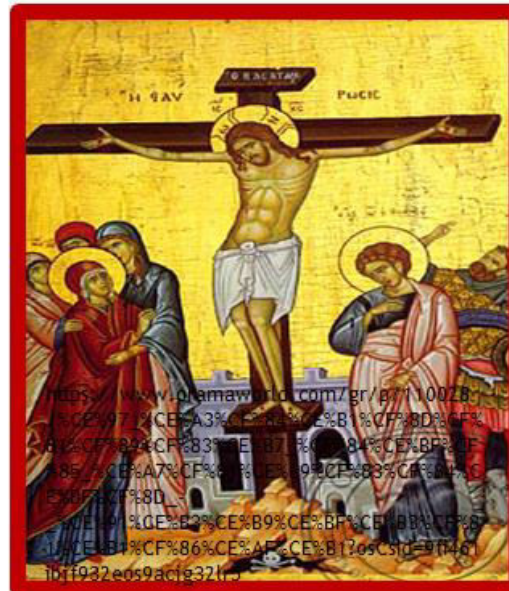
Το απόγευμα της Μεγάλης Τετάρτης τελείται το μυστήριο του «**Αγίου Ευχέλαιου**» και η «**Ακολουθία του Νιπτήρος**». Κατά τη διάρκειά του διαβάζονται επτά Ευαγγέλια και επτά Ευχές. Έτσι, ευλογείται το λάδι, με το οποίο ο ιερέας «σταυρώνει» τους πιστούς (στο μέτωπο, στα μάγουλα και στις παλάμες) και τους δίνει την ευχή του.

Μεγάλη Πέμπτη

Η **Μεγάλη Πέμπτη**, σύμφωνα με τον Χριστιανισμό, είναι η ιερή μέρα κατά την οποία εορτάζεται το Μυστικό Δείπνο του Ιησού με τους 12 μαθητές του.

Στην Εκκλησία διαβάζονται τα δώδεκα Ευαγγέλια, που περιγράφουν την πορεία του Ιησού προς τον Γολγοθά: το Μυστικό Δείπνο, το δάκρυ και την ανθρώπινη αδυναμία στους κήπους της Γεθσημανή, την προδοσία Του από τον Ιούδα, τη σύλληψη, τη δίκη, τα βασανιστήρια, τη **Σταύρωση**. Οι καμπάνες κτυπούν πένθιμα... Οι εικόνες στο εικονοστάσι σκεπάζονται με μαύρο ύφασμα.

«Σήμεραν Κρεμάται
επί ξύλου...»

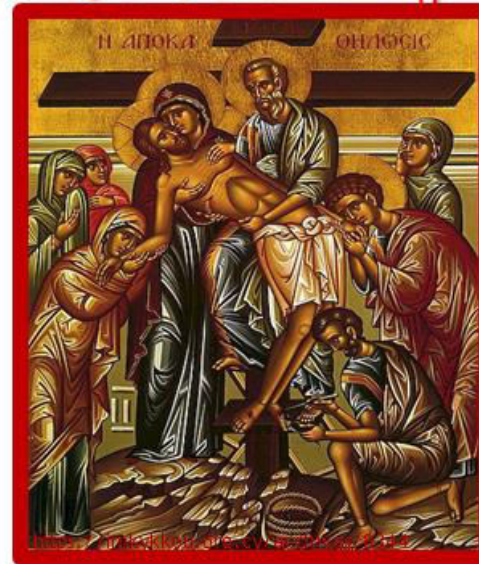
Μεγάλη Παρασκευή

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι η μέρα του μεγάλου πένθους. Από το πρωί στολίζεται με λουλούδια ο Επιτάφιος, ώστε να τοποθετηθεί το Άγιο Σώμα του Κυρίου (η Αποκαθήλωση του Κυρίου). Το βράδυ κοπέλες ντυμένες μυροφόρες ραίνουν τον Χριστό με μύρα, αρώματα και άνθη. Ψάλλεται ο θρήνος της Παναγίας και τα Εγκώμια του Επιτάφιου. Τελείται και η Περιφορά του Επιτάφιου.

Πάτησε στον πιο κάτω σύνδεσμο, για να ακούσεις τα Εγκώμια του Επιτάφιου.

<https://www.youtube.com/watch?v=G0B0RbbTXLc>

[0B0RbbTXLc](https://www.youtube.com/watch?v=G0B0RbbTXLc)

Σήμερα μαύρος ουρανός,
σήμερα μαύρη μέρα.
Σήμερα όλοι θλίβονται
και τα βουνά λυπούνται...

Μεγάλο Σάββατο

Το πρωί του Μ. Σαββάτου οι καμπάνες ηχούν χαρμόсуνα και τελείται η «**Πρώτη Ανάσταση**». Ο ιερέας ψάλλει το «Ανάστα ο Θεός», ραίνοντας τους πιστούς με δάφνες, που κρατεί σε δίσκο. Με την έξοδό του από το ιερό αφαιρούνται τα μαύρα ρούχα, που σκέπαζαν το εικονοστάσι σε ένδειξη πένθους από τη Μεγάλη Πέμπτη το βράδυ. Ταυτόχρονα, οι εκκλησιαζόμενοι κτυπούν τους σκάμνους και αυτοί που κρατάνε τα εξαπτέρυγα κτυπούν τους πολυέλαιους.

Δες τι ακριβώς συμβαίνει στην εκκλησία το πρωί του Αγίου Σαββάτου.

<https://www.youtube.com/watch?v=ib1b5p7o0Yk>

Μεγάλο Σάββατο

Το αποκορύφωμα της εβδομάδας των Παθών είναι το βράδυ της Ανάστασης, το βράδυ του Μ. Σαββάτου. Πλήθος κόσμου συγκεντρώνεται στην εκκλησία για τον «**Καλό Λόγο**». Τα μεσάνυχτα σβήνουν όλα τα φώτα και το ζωοδόχο φως της Ανάστασης έρχεται να φωτίσει το σκοτάδι. Με το «**Δεύτε λάβετε φως**» ανάβουν οι πλησιέστεροι τις λαμπάδες τους από τις τρεις λαμπάδες του ιερέα και μέσα σε λίγα λεπτά το φως μεταδίδεται στις λαμπάδες όλων των πιστών. Η μετάδοση του Αγίου Φωτός συμβολίζει τη συναδέλφωση όλων των χριστιανών. Ο ιερέας βγαίνει από την εκκλησία σε λιτανεία και διαβάζει το ευαγγέλιο της Ανάστασης και ψάλλεται το «Χριστός Ανέστη». Οι καμπάνες χτυπούν χαρμόсуνα, οι κροτίδες κάνουν εκκωφαντικό θόρυβο και τα πυροτεχνήματα γεμίζουν τον ουρανό.

Κυριακή της Ανάστασης

Το χριστιανικό θρησκευτικό πνεύμα κορυφώνεται την **Κυριακή της Λαμπρής**. Οι καμπάνες ηχούν χαρμόсуνα και ο κόσμος παρακολουθεί την πρωινή λειτουργία!

Χριστός ανέστη εκ νεκρών
Θανάτω θάνατον πατήσας
Και τοις εν τοις μνήμασιν
ζωήν χαρισάμενος

Άκουσε το «Χριστός Ανέστη»
<https://www.youtube.com/watch?v=8ZSyTUdpu0>

Πασχαλινά ήθη και έθιμα

Βάψιμο των αβγών

Το κοκκίνισμα των αβγών γίνεται τη **Μεγάλη Πέμπτη**. Το αβγό συμβολίζει για τους Χριστιανούς τον κλειστό τάφο του Χριστού, από όπου ανάβλυσε η ζωή κατά την Ανάστασή του. Το κατακόκκινο χρώμα συμβολίζει το αίμα του Χριστού.

Για το κοκκίνισμα των αβγών χρησιμοποιούμε το ριζάρι, χυμό από παντζάρια και παπαρούνες. Το ριζάρι προέρχεται από ρίζες φυτού, που ευδοκimeί σε ορισμένες αγροτικές περιοχές και τις μέρες του Πάσχα κυκλοφορεί στην αγορά. Για να κοκκινίσουν τα αβγά, προσθέτουμε το ριζάρι στο νερό, μαζί με τα αβγά (προηγουμένως το ριζάρι το κοπανίζουμε, για να απελευθερώσει όλο του το χρώμα). Ρίχνουμε λίγο αλάτι και ξίδι στο νερό και βράζουμε τα αβγά, χρησιμοποιώντας χαμηλή φωτιά, για να μην σπάσουν. Τα αφήνουμε να πάρουν αρκετές βράσεις, ώστε να ψηθούν τα αβγά και να αποκτήσουν το ανάλογο χρώμα που θέλουμε. Στη συνέχεια, τα βγάζουμε από το νερό και τα αφήνουμε να κρυώσουν. Για να γυαλίσουν, αλλά και για να κλείσουν οι πόροι τους, τα περνούμε με λίγο λάδι σε βαμβάκι.

http://www.unesco.org.cy/Programmes-Paschalina_ethima,GR-PROGRAMMES-04-02-03-30,GR

<http://tamakapline.com.cy/2017/04/02/pascha-sin-kipri-ta-pio-astiposta-paschalina-ethima/>

Βάψιμο των αβγών

Το κοκκίνισμα των αβγών γίνεται και με άλλους φυσικούς τρόπους: με κίτρινα πέταλα από μαργαρίτες, με φύλλα κρεμμυδιού, με μοβ λάχανο...

Παρακολούθησε το βίντεο και βάψε τα δικά σου πασχαλινά αβγά!

<https://www.youtube.com/watch?v=NXxgASSsRdk>

Κι όσο για την διακόσμηση, υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι στολίσματος των αβγών. Συλλέγουμε φύλλα από διάφορα φυτά και εφαρμόζουμε ένα φύλλο σε κάθε αβγό. Τυλίγουμε το αβγό με ένα παλιό καλσόν και ακολουθούμε τη διαδικασία του βαψίματος. Ένας άλλος τρόπος είναι να εφαρμόσουμε δαντέλα της επιλογής μας στα σημεία που θέλουμε είτε δένοντάς την είτε τυλίγοντας το αβγό με τούλι. Επίσης, μπορούμε να πάρουμε μικρά λαστιχάκια και να «δέσουμε» με αυτά το αβγό σε διάφορα σημεία. Στη συνέχεια, βάφουμε κανονικά τα αβγά και στο τέλος αφαιρούμε τα λαστιχάκια.

<https://www.must.com.cy/gr/people/news/bafoyme-kai-diakosmoyme-ta-pasxalina-ayga-me-fysikoys-tropoys>

Θα χαιρόμουν πολύ αν μοιραζόσουν μαζί μου κι άλλους τρόπους για το βάψιμο των αβγών! Μπορείς να μου στείλεις και φωτογραφίες!

Ζύμωμα

Τη Μ. Πέμπτη οι νοικοκυρές ζυμώνουν ψωμιά και κουλούρια. Φτιάχνουν και το πιο χαρακτηριστικό κουλούρι της πασχαλιάς, το «σταυροκούλουρο», κυκλικού σχήματος με σταυρό στη μέση. Τις 4 άκρες του σταυρού που εξέχουν στην περιφέρεια του κουλουριού, τις κόβουν και τις ανοίγουν, για να σχηματίσουν τα δάκτυλα του Χριστού.

Εκτός από τα «σταυροκούλουρα», σε σουσαμένια κουλούρια του Πάσχα δίνονται σχήματα, σχετικά με τα πάθη του Χριστού. Τέτοιο είναι το ακάνθινο στεφάνι, ένα κουλούρι με προεξοχές στην περιφέρειά του, κομμένες με ψαλίδι, για να μοιάζουν με αγκάθια.

http://www.unesco.org.cy/Programmes-Paschalina_ethima,GR-PROGRAMMES-04-02-03-30,GR

Φλαούνες

Οι φλαούνες παρασκευάζονται στην Κύπρο τουλάχιστον από τον 19ο αιώνα. Μετά την παρασκευή τους μεταφέρονται στην εκκλησία, για να δοθούν στους πιστούς και να καταναλωθούν μετά την Ανάσταση.

<https://www.alphanews.live/entertainment/ta-ethima-toy-pascha-sten-kypro-kai-ti-symbolizoyn>

Είναι το κατ' εξοχήν πασχαλινό κυπριακό έδεσμα. Η λέξη θεωρείται ότι προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό παλάθη - flado > floun > φλαούνα. Ετοιμάζεται η γέμιση, ο «φουκός» (από τριμμένο ειδικό τυρί που γίνεται αυτή την εποχή του χρόνου), προζύμι, αβγά, σταφίδες και διάφορα μυρωδικά, όπως μέχλεπι, μαστίχα, δυόσμο, κανέλα. Για κάθε «φλαούνα», ορισμένη ποσότητα γέμισης τοποθετείται σε φύλλο ζύμης, ανοιγμένο σε μικρή πίδα, που διπλώνεται σε τετράγωνο, τρίγωνο ή στρογγυλό σχήμα. Οι «φλαούνες» αλείφονται με αβγό και σουσάμι και ψήνονται στον φούρνο.

http://www.unesco.org.cy/Programmes-Paschalina_ethima,GR-PROGRAMMES-04-02-03-30,GR

Θες να μου στείλεις τη συνταγή της μαμάς ή της γιαγιάς;

Λαμπρατζιά

Ένα από τα πιο γνωστά πασχαλινά έθιμα στην Κύπρο είναι αυτό της λαμπρατζιάς. Η προετοιμασία της λαμπρατζιάς, δηλαδή της μεγάλης φωτιάς της Λαμπερής, αρχίζει μέρες πριν με το μάζεμα των ξύλων για το άναμμα της το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου και διαρκεί μέχρι τις πρωινές ώρες της Κυριακής του Πάσχα. Στην πυρά της καίγεται ομοίωμα του Ιούδα του Ισκαριώτη, ο οποίος πρόδωσε τον Χριστό, ένα έθιμο διαδεδομένο σχεδόν σε όλη την Κύπρο και την Ελλάδα. Επίσης, στη φωτιά της Λαμπρατζιάς συνηθίζεται να καίμε και τον «Μάρτη», ένα βραχιολάκι φτιαγμένο από κόκκινη και άσπρη κλωστή, το οποίο φοράμε από την 1η του Μάρτη, ώστε να μην «καούμε» από τον ήλιο.

Το έθιμο αυτό είναι πολύ αγαπητό, γιατί γύρω από τη φωτιά ζεσταίνεται όχι μόνο το σώμα, αλλά κι η καρδιά. Γνωστοί και φίλοι, μέσα στο πνεύμα της αγάπης, κάνουν αστεία, λένε λόγια ζεστά και ανταλλάζουν ευχές.

Λαμπάδες

Το έθιμο της **Πασχαλινής λαμπάδας**, που ανάβουμε το βράδυ της Ανάστασης είναι ένα από τα πιο γνωστά και ενδεχομένως και από τα πιο αγαπημένα. Το έθιμο αυτό χρονολογείται από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους, από την εποχή που οι νεοφώτιστοι χριστιανοί βαφτίζονταν το Μεγάλο Σάββατο και την Κυριακή του Πάσχα.

Η λαμπάδα ουσιαστικά αποτελούσε σύμβολο του νέου φωτός του Χριστού, το οποίο θα φώτιζε την ψυχή του νεοφώτιστου. Ένας άλλος συμβολισμός της Πασχαλινής λαμπάδας είναι ότι αναπαριστά το φως που έφερε στην ανθρωπότητα ο Χριστός, όταν «νίκησε» τον θάνατο και το σκοτάδι μέσω της Ανάστασής Του. Με το πέρασμα των χρόνων όμως, η χριστιανική Εκκλησία κράτησε μονάχα τον συμβολισμό της λαμπάδας, που αφορά στην Ανάσταση του Χριστού, μιας και σταδιακά η σύνδεσή της με τη βάπτιση έπαψε να υφίσταται.

<https://lychnos.org/the-easter-candle-%CE%BB%CE%B1%CF%80%CE%AC%CE%B4%CE%B1/>

Ακόμη και το **χρώμα της λαμπάδας** έχει με τη σειρά του τον δικό του ξεχωριστό συμβολισμό: Καφέ κεριά κρατάμε την Μεγάλη Παρασκευή στον Επιτάφιο, μιας και το χρώμα αυτό συμβολίζει το πένθος των πιστών για τα Πάθη και τον θάνατο του Χριστού. Λευκές λαμπάδες είθισται να κρατάμε το Μεγάλο Σάββατο στην Ανάσταση, καθώς το χρώμα αυτό υποδηλώνει τον εορτασμό για τη χαρά της Ανάστασης του Χριστού.

Παράλληλα, η Πασχαλινή λαμπάδα **συμβολίζει** και τον ήλιο της Άνοιξης. Το Άγιο φως, με το οποίο την ανάβουμε κατά την Ανάσταση συμβολίζει το φως της γνώσης και της αγάπης.

Τσούγκρισμα αβγών

Το τσούγκρισμα των πασχαλινών αβγών συμβολίζει την Ανάσταση του Χριστού. Το αβγό συμβολίζει τη ζωή και τη δημιουργία, που κλείνει μέσα του τη ζωή. Όταν το κέλυφος του αβγού σπάσει, γεννιέται μια ζωή και με τον ίδιο τρόπο το πασχαλινό αβγό συμβολίζει το σπάσιμο του τάφου του Χριστού και την Ανάστασή Του.

Πριν από την κατανάλωσή του, ιδιαίτερα στο πασχαλινό τραπέζι, ο καθένας διαλέγει το δικό του αβγό και τσουγκρίζει με αυτό το αβγό του άλλου. Όποιος έχει το αβγό που δεν έσπασε, το τσουγκρίζει στη συνέχεια με το αβγό τρίτου ατόμου και ούτω καθεξής μέχρι να αναδειχθεί, αυτός που έχει το πιο ισχυρό.

Το σούβλισμα του αρνιού

Το συγκεκριμένο έθιμο είναι το πλέον διαδεδομένο και το πιο... νόστιμο για κάποιους! Το αρνί που θυσιάζεται για το Χριστιανικό Πάσχα συμβολίζει τον Ιησού Χριστό. Ο Αγ. Ιωάννης ο Πρόδρομος αναφέρεται στον Χριστό ως «ο Αμνός του Θεού» που σηκώνει την αμαρτία του κόσμου.

Στο βάθος της παράδοσής μας έχει επικρατήσει, μιας και το αρνί ήταν για τους πλούσιους και ένα πολύ ακριβό αγαθό για την καθημερινότητα του απλού κόσμου, να το τρώμε σε σπάνιες και χαρούμενες περιπτώσεις.

<https://www.alphanews.gr/wp-content/uploads/2015/04/2015-04-30-504436.jpg?w=646836&h=46836>

Παραδοσιακά παιχνίδια

Τέλος, μέρος της παράδοσής μας, που γίνεται καθαρά για λόγους γιορτής και ευθυμίας μετά την Ανάσταση αλλά και για τη συμμετοχή των παιδιών, είναι τα παιχνίδια του Πάσχα. Κάθε μέρος και ένα παιχνίδι και όλοι σε μια γειτονιά, μικροί και μεγάλοι παίρνουν μέρος και διασκεδάζουν με αυτά.

Ξεκινάνε το γλέντι με «γαϊδουδρομίες» και «λιγκρί», με κυπριακούς χορούς και «σχοινί», με «γερμανικό», με «αβγουλοδρομίες», με «διτζίμιν», με «σακουλοδρομίες» και «τσιατιστά». Έθιμα που έμειναν στο πέρασμα του χρόνου και όλα μαζί περνούν από γενιά σε γενιά και κάνουν το παραδοσιακό Πάσχα ξεχωριστό.

<https://www.alphanews.live/entertainment/ta-ethima-toy-pascha-sten-kypro-kai-ti-symbolizoun>

Γαϊδουδρομίες

https://agjaparaskevionly.files.wordpress.com/2015/07/525039_232186586895150_1487026213_n.jpg

Κάμηλος

<http://kupros1974.weebly.com/pialpharhoalphadeltaomicrosigmatioaalphakappa940-pialphaio tachinu943deltaioaalpha.html>

Ζιζιρος

https://engrvpted.tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcRmuJWPvWU8tdvMv09s1cCjR_BeU9-PQKyzds7CbP9Nkvr99i0u5up=CAU

Σακουλοδρομίες

https://engrvpted.tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcS VquF610os1V1TY5_fkvKV_GK5UeAwG2VcbwqofGbCMelpgj44ftusqr=CAU

Διτζίμιν

Σχοινί

Αβγουλοδρομίες

Κυπριακοί χοροί

A festive Easter arrangement featuring several bright orange and yellow tulips, decorated Easter eggs, and willow branches with white catkins. A small white card is tucked among the flowers.

Τις καλύτερες ευχές
μας για το Πάσχα...
Καλή Ανάσταση!